

Innehållsförteckning

Mentor på universitet	2
Bättre arbetsförhållanden för vårdpersonal	3
Varningsinformation i regional och lokaltrafik.....	5
Skattefinansiering kontra demokratiskt hot	6
Fortkörning.....	7
Ändring av alkohollagen	8
Medlemsinitiativ om att avskaffa tidsbegränsningar för utskänkningstillstånd.	10
Terrorstämpla Wagnergruppen.....	12
Minska kompetensgapet.....	13
NPF och skola	14
Skyddsjakt	16
Myndighetsutövning.....	17
Telefonförsäljare	18
Smartphone.....	19
Smartphone.....	20
Att i skolan lära sig saker man kan använda i praktiken	21
Adoption	23
Enklare regler för anställning av utländsk arbetskraft.....	24
Mer politik mellan partistämmorna	26
Inrätta stödfunktioner och säkerhetsventil.....	28
Rösträtt ska utgå från folkbokförd krets	30
Förbättrad vårdkvalitet för äldre personer	31
Centerpartiet behöver tydliga riktlinjer för hur vi hanterar alkoholmissbruk hos våra företrädare.	33
En bättre bostadspolitik för hela landet	34
Rädda det småskaliga fisket i Östersjön.....	38

Mentor på universitet

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

Om man har ett psykiskt funktionshinder, har man enligt lag rätt till en mentor som hjälper en att planera sina studier när man läser på universitetet. I praktiken har man inte alltid det, då det ibland är så lång kö att hela terminen kan ha gått utan att man har fått en mentor. Det finns en regel om att mentorn måste vara inskriven på en kurs på universitetet. Den regeln fyller ingen som helst funktion när man inte blir sämre som mentor enbart för att man blir klar med sina studier och när det också är möjligt att skriva in sig på en kurs man inte tänker slutföra enbart för att kunna bli mentor.

Jag/vi föreslår

att kravet på att mentorer måste vara inskrivna på universitetet, slopas.

SVAR:

Tack för ditt medlemsinitiativ.

Universitet och högskolor kan beviljas statsbidrag från Specialpedagogiska myndigheten, SPSM, för att underlätta studierna för personer med funktionsnedsättning. Universitet och högskolor kan bland annat beviljas bidrag till mentorsstöd. Detta enligt förordning (2011:1163) om statsbidrag för särskilt utbildningsstöd. Det är universitetet eller högskolan som ansvarar för stödet och det finns ingen generell regel om att mentorn ska vara inskriven på universitetet eller högskolan. Vad som krävs för att vara mentor är något som respektive högskola och universitet tar ställning till. Att mentorn har en egen studieerfarenhet, exempelvis genom att mentorn själv studerar sedan en tid tillbaka eller tidigare har studerat på högskola/universitet med kunskap kring hur det är lär vara en värdefull kompetens för att fungera som ett bra mentorsstöd. Vad som behövs för att fungera väl som mentor i de enskilda fallen är dock viktigt att de som är nära verksamhet och utbildningarna tar ställning till, efter förankring och med uppföljning med berörda, och inte politiken.

Bättre arbetsförhållanden för vårdpersonal

Namn

Suzanna Viswalingam

Krets

Järfälla

Rubrik

Medlemsinitiativ

Idag ökar den psykiska ohälsa, det är långa väntetider till BUP och allt fler människor går in i väggen och sjukskrivs. Det finns mycket inom vården och psykiatrin som behövs förändras. Men för att kunna få en bra kvalitet på vården behöver vi också en personalkår som orkar med. Både inom psykiatrin, hemtjänsten och sjukvården i sin helhet. De mentala sjukhusen där människor behöver som mest hjälp, där får personalen inget stöd i att bearbeta allt det kan se och gå igenom på en dag. Ändå erbjuds människor som granskar medier och filtrerar bort olämpliga saker att gå och prata med en psykolog en timma i veckan, om det skulle vilja. Detta gäller inte för vårdpersonalen inom psykiatrin även fast deras upplevelser kan vara väldigt påfrestande. Trots att personerna i fråga är utbildade, kräver deras yrke väldigt mycket. Det behövs ett starkt mentalt psyke och ibland en tendens att agera kvickt i stressfulla situationer. Då de har närkontakt med patienter som inte är mentalt stabila och ibland behövs det mer än en vårdare för att hjälpa en patient. Yrket är mentalt utmanande och det tar både psykiskt och fysiskt på kroppen. Planeringen av vården borde därför arbeta förebyggande och långsiktigt för att kunna klara av de utmaningar som finns idag. Vi behöver bättre vård och bättre arbetsförhållanden för vårdpersonalen. Detta arbete är väldigt viktigt inte bara för välfärden utan för hela samhället. För barnet som har en förälder som lider av psykisk ohälsa eller för mamman som har en son med mentala problem.

Jag/vi föreslår

Därför yrkar jag att Centerpartiet ska se till att all vårdpersonal inom psykiatrin ska ha rätt till en friskvårdstimme i veckan där de kan välja att få prata med en psykolog.

SVAR:

Partistyrelsen tackar för medlemsinitiativet. Arbetsmiljön för personalen inom svensk vård och omsorg är en mycket aktuell fråga.

Medarbetare i vård och omsorg, inte minst inom den psykiatriska slutenvården, är under hård press. I den privatdrivna hälso- och sjukvården är andelen sjukskrivna 9,2 procent, motsvarande siffra i det offentliga är 10,5. Kvinnliga undersköterskor har den högsta risken för långvarig sjukfrånvaro. Många får inte tillräcklig hjälp under sjukskrivning för att komma tillbaka till jobbet, trots att det inte saknas goda exempel vad gäller att förebygga och förkorta sjukskrivningar. Bristerna är stora hos bland annat långtidssjukskrivna sjuksköterskor.

Centerpartiet presenterade 2021 ett antal reformer för att stärka insatserna mot stressrelaterad psykisk ohälsa och förebygga långvariga sjukskrivningar. Förslagen är inte minst aktuella inom vård och omsorg, där det behövs konkreta satsningar på bättre arbetsmiljö. Det handlar bland annat om att säkerställa tidigt stöd och rehabilitering och att bredda stödet till att omfatta fler typer av förebyggande insatser, inklusive på gruppnivå. Partistyrelsen anser att primärvårdens mandat att begära arbetsrelaterade rehabiliteringsinsatser genom företagshälsovården bör stärkas och

skattefriheten för hälso- och sjukvård som arbetsgivare erbjuder sina medarbetare måste återinföras. Centerpartiet har även lagt förslag i Riksdagen om fördubblat friskvårdsbidrag för sjukvårdens och omsorgens medarbetare som är 60 år eller äldre.

Förebyggande insatser för att hindra psykisk ohälsa är viktigt men det behövs också en bredare ingång till frågorna. På partistämman 2021 beslutade Centerpartiet ett vård- och omsorgsprogram med tydligt fokus på vårdpersonalen och arbetsmiljön. Vi vill höja ambitionerna för den regionalt finansierade hälso- och sjukvården som arbetsgivare. Regionerna, utförare och personalen behöver systematiskt se över schemaläggning, ta bort hinder för så kallad rotationstjänstgöring och förstärka stödfunktioner. Höjda allmänna statsbidrag är en nyckel till konkreta resultat, men det behövs också en stärkt tillit till professionerna och den lokala nivån, mindre grad av detaljstyrning parallellt med tydligare krav på kvalitet och utfall från statens sida.

Professionellt och närvarande ledarskap är en förutsättning för en bra arbetsmiljö. Inom skolans område har den frivilliga rekryteringsutbildningen för rektorer tillsammans med den obligatoriska rektorsutbildningen blivit viktiga verktyg för detta. En rekryteringsutbildning bör erbjudas den som är intresserad av att söka chefstjänster inom sjukvård och äldreomsorg, och en obligatorisk statlig utbildning genomförs av den som fått en chefstjänst.

Varningsinformation i regional och lokaltrafik

Namn

Anthon Gyllesten

Krets

Haninge

Medlemsinitiativ

De senaste åren har det införts olika former av förbud i lokaltrafiken och på centralstationer runt om i hela landet. Det gäller både rökförbudet vid tåg och buss perronger och nu senast nedskräpningslagen som gör gällande att en kan få böter på 800 kr om nedskräpning sker. Trots det står människor fortfarande och röker bland sjuka äldre personer på tågplattformen, kring oskyldiga barn på busstationer och sedan kastar rökarna sin cigarett på marken; som att cigarettfimpar är en del av människans utomhusmiljö. För att lösa detta stora samhällsproblem borde det ingå i de dagliga utropen på tåg- och busstationer att det dels inte är tillåtet att röka på stationen samt att det inte tillåtet att skräpa ner på perrongen. Det är av vikt att hela landet får sådan information när dom reser tillsammans med andra medborgare och medmänniskor. Jag menar att Centerpartiet ska verka för att införa ett regelverk som gör det än tydligare om rökförbud och nedskräpnings förbud. Ge uppdrag till centralstationer, regioner och lokaltrafikföretag att införa varningsinformation i utropen.

Jag/vi föreslår

att Centerpartiet ska verka för att införa ett regelverk som gör det än tydligare om rökförbud och nedskräpnings förbud. Ge uppdrag till centralstationer, regioner och lokaltrafikföretag att införa varningsinformation i utropen.

SVAR:

Partistyrelsen vill rikta ett tack för medlemsinitiativet. Partistyrelsen delar frustrationen över att efterlevnaden av rökförbud inte alltid möter samhällets förväntningar. Det är rimligt att förvänta sig att människor tar hänsyn till sin nästa och följer de regler som gäller där man befinner sig.

Att upprätthålla rökförbud är och bör vara fastighetsägarens och verksamhetsinnehavarens ansvar. Hur respektive aktör arbetar med detta är inte rimligt att reglera på nationell nivå. Som ett decentralistiskt parti ser vi att detta görs bäst av dem som har ansvaret. Partistyrelsen ser att detta kan vara en bra fråga att driva lokalt i kretsen.

Skattefinansiering kontra demokratiskt hot

Namn

Urban Axmark

Krets

Haninge

Medlemsinitiativ

Wagnergruppen som opererar i fler länder i bl a Afrika och Latinamerika ska svältas ut ur länderna där de fått fäste och arbetar mot demokratisk utveckling. Allt som går att få som bidrag och krediter t ex via Svenska kredit nämnden måste förbjudas finansiera allt som kan kopplas till antidemokratiska organisationer och länder.

Jag/vi föreslår

att partiet jobbar för ett förbjudande av skattefinansierade krediter och bidrag till länder och organisationer som jobbar mot en demokratisk utveckling för dels Sverige dels EU

SVAR:

Wagnergruppen är en rysk paramilitärisk organisation som skickar legosoldater till olika konflikter i världen, inte sällan i sådana områden där Ryssland anser sig ha strategiska intressen såsom Ukraina och Syrien, men också andra ställen. Att finansiera och möjliggöra finansiering av terrororganisationer är idag förbjudet. Sverige följer den listningen som görs av FN och/eller EU och har ingen egen nationell lista med organisationer som vi unilateralt anser vara terrororganisationer. Partistyrelsen konstaterar att Wagnergruppen idag inte är klassificerad som terroristorganisation av vare sig EU eller FN men anser samtidigt att om dessa organisationer terroristlistas Wagnergruppen så skulle det gälla i Sverige också. För att EU ska kunna terrorklassa Wagnergruppen krävs dock att EU legala terroristramverk (common position 2011/931/CFSP) behöver uppdateras för att EU ska kunna terroristlista statsunderstödda terroristgrupper såsom Wagnergruppen. Det är partistyrelsens mening att Sverige ska driva på för det.

När det gäller exportkrediter ska demokratiska hänsyn kunna tas för att inte bevilja sådana och det finns exempel på när exportkrediter till auktoritära länder stoppats. Nämnas kan Belarus när Lukasjenka fuskat till sig en valvinst och slagit ner sin egen befolkning. Men Sverige måste också kunna verka i icke-demokratiska länder för att inte helt lämna fältet öppet för Kina att finansiera verksamhet i dessa länder. Vi och andra länder måste kunna vara närvarande och visa att det finns en annan väg. Sverige ska inte stötta regimernas stöttepelare men partistyrelsen tror inte att ett allmänt förbud är rätt väg att gå utan ser hellre att prövning görs i respektive fall. Att riskpremien påverkas beroende på vilket land som krediten gäller är dock självklart. Av samma anledning går svenskt bistånd i de allra flesta fall inte direkt till andra staters statsbudgetar utan till att stötta och stärka de civilsamhällesorganisationer som arbetar just för demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstat och rättigheter.

Fortkörning

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

Man kan utgå från att det är farligare att köra 59 km/h på 30-väg än att köra 140 km/h på 110-väg.

Jag/vi föreslår

att straffskalan för fortkörning ska bygga på hur många procent för fort man kört, inte hur många km/h för fort man kört.

SVAR:

Partistyrelsen vill inledningsvis tacka för medlemsinitiativet. Straffskalorna för trafikbrott, liksom andra brott, är generellt hållna för att omfatta flera olika brottsliga handlingar. Den som kör för fort riskerar utöver böter i vissa fall fängelse och olika former av körkortsingripanden. Fängelse aktualiseras i första hand i de fall fortkörningen inneburit en väsentlig risk för trafikolycka och bedöms då som vårdslöshet i trafik. Vad gäller bötespåföljder för fortkörningar har Riksåklagaren möjlighet att bestämma ordningsbotsbeloppet genom föreskrift. Av Riksåklagarens bilaga 1 till Ordningsbotskatalogen framgår det att hastighetsöverträdelser bedöms hårdare då hastighetsbegränsningen är under 50km/h än över. Även vid körkortsingripanden när en överträdelse ska bedömas som ringa eller inte görs skillnad mellan överträdelser som skett där hastighetsbegränsningen varit under respektive över 30km/h.

Ändring av alkohollagen

Namn

Urban Axmark

Krets

Haninge

Medlemsinitiativ

Det är dags att se näringsidkare i nöjesbranschen som nyttiga och myndiga. Gör utskänkningstillstånden giltiga 24 timmar, sju dagar i veckan så en pub/bar kan hålla öppet när de själva bedömer det finns en efterfrågan. När väl en näringsidkares tillstånd har prövats ska denna anses som ansvarsfull och myndig nog att fatta beslut om sina egna öppettider. I övriga Europa kan EU-medborgare roa sig oberoende av tid på dygnet. Vi kan nämna andra EU-städer som Berlin, Paris, Rom och Barcelona m fl. Dit reser många just för kulturupplevelser. Så varför ska inte Sverige kunna vara framsynt och jobba för de vinnande koncepten med både attraktiva restauranger som nattklubbar vilka har öppet dygnet runt eller öppnar långt senare än vi är vana vid idag? Det är dags att låta även Sveriges medborgare få dansa när de vill genom att låta restauranger och klubbar drivas och ha öppet när det finns en efterfrågan. Vi behöver säkerställa att vi har städer som lever och låter med en bättre nattklubsstrategi.

Jag/vi föreslår

att Centerpartiet driver frågan om borttagande av krav på matbespisning för nattklubbar, det vill säga en ändring i alkohollagen,

SVAR:

Partistyrelsen tackar för medlemsinitiativet.

Partistyrelsen håller med om att det är dags att se över alkohollagens ofta mycket detaljerade krav vad gäller servering och marknadsföring. Vissa av kraven bör avskaffas, andra bör utvärderas i syfte att förenkla och modernisera lagen och utveckla det förebyggande arbetet i enlighet med utvecklingen i befolkningens alkoholkonsumtionsvanor och ändrade förutsättningar för information och kommunikation. Till exempel bör kravet på matsservering avskaffas.

Partistyrelsen anser dock att det fortfarande inte ska vara tillåtet med mängdrabatter på alkoholdrycker över en bestämd volymprocent men effekten av det så kallade animeringsförbudet, som reglerar "uppmuntring" från serveringspersonalens sida, samt regeln om att endast varan, råvaror, enstaka förpackningar eller varumärke får framställas i bild vid marknadsföring till konsumenterna av alkoholdrycker, bör utvärderas i sin helhet. Lagkrav som inte kan motiveras utifrån ett folkhälsoperspektiv ska avskaffas.

Bland annat för att stärka småskaliga dryckesproducenter och besöksnäringen i hela landet driver Centerpartiet frågan om gårdsförsäljning. Åtta av tio svenskar vill tillåta gårdsförsäljning och en majoritet av remissinstanserna är positiva till förslaget. Reformen skulle stärka företagsamheten på landsbygden och göra Sverige till ett mer attraktivt land att besöka. Med en införd gårdsförsäljning kommer fler försäljningskanaler för lokalproducerade alkoholhaltiga drycker att öppnas upp och komplettera den roll och det utbud som Systembolaget har.

En låg alkoholkonsumtion är dock bra för människors hälsa och leder till färre sociala problem som våldsbrott och övergrepp. Det finns forskning och studier som slår fast samband mellan tillgänglighet och konsumtion. Centerpartiet värnar också om det kommunala självstyret och att beslut ska fattas så nära den eller dem besluten gäller. Mot bakgrund av detta anser partistyrelsen att

serveringstiderna för alkohol fortfarande bör vara ett kommunalt beslut med avstamp i lokala förutsättningar.

Medlemsinitiativ om att avskaffa tidsbegränsningar för utskänkningstillstånd.

Namn

Urban Axmark

Krets

Haninge

Medlemsinitiativ

I dagsläget ges utskänkningstillstånd med olika tider av tillståndsmyndigheten. Jag förespråkar ett avskaffande av utskänkningstillstånd med tidsbegränsningar för att ge ökad ekonomisk frihet till restauranger, krogar, nattklubbsaktörer och andra kulturutövare. Även handlar det om att se på näringsidkaren med förtroende och fullt bemyndigande och inte med misstro och ge signalen att näringsidkare har tillstånd på nåder. Inte sällan lägger näringsidkare in stora investeringar i både arbetade timmar som kapital och har inte för avsikt att missköta sig även om misstag naturligtvis begås. Vi är alla individer och ingen är fullt perfekt. Både närodlat och hållbar ekonomi där färre resor går till city i storstäder som haft privilegiet att ta emot tillresta kunder från förorten. Med färre resor minskas belastningen på miljön. Även tillkommer minskade köer utspritt på fler platser, färre ordningsstörningar med fylla och slagsmål. Främsta argumentet är så klart att ge bättre ekonomiska förutsättningar för lokala aktörer som inte är placerade i stadskärnor. Dvs. politikernas uppdrag att just skapa bättre ekonomiska förutsättningar för lokala näringslivet. Alla som driver företag vet att man minskar eller stänger sin produktion när den inte längre är ekonomiskt gynnsam varför ansvaret bör kunna ges till den egna enskilda företagaren när det är dags att sluta servera sina gäster. I dagsläget är vi många som rest runt planeten och inspirerats av det goda. Att runt om i EU gå på nattklubb eller kulturevent lika sent som tidigt på dygnet har visat sig enormt uppskattat. Tänk om även ett Sverige skulle kunna erbjuda det samma för alla de som så önskar.

Jag/vi föreslår

Centerpartiet verkar för att avskaffa tidsbegränsningar för utskänkningstillstånd

SVAR:

Partistyrelsen tackar för medlemsinitiativet.

Partistyrelsen håller med om att det är dags att se över alkohollagens ofta mycket detaljerade krav vad gäller servering och marknadsföring. Vissa av kraven bör avskaffas, andra bör utvärderas i syfte att förenkla och modernisera lagen och utveckla det förebyggande arbetet i enlighet med utvecklingen i befolkningens alkoholkonsumtionsvanor och ändrade förutsättningar för information och kommunikation. Till exempel bör kravet på matsservering avskaffas.

Partistyrelsen anser dock att det fortfarande inte ska vara tillåtet med mängdrabatter på alkoholdrycker över en bestämd volymprocent men effekten av det så kallade animeringsförbudet, som reglerar ”uppmuntring” från serveringspersonalens sida, samt regeln om att endast varan, råvaror, enstaka förpackningar eller varumärke får framställas i bild vid marknadsföring till konsumenterna av alkoholdrycker, bör utvärderas i sin helhet. Lagkrav som inte kan motiveras utifrån ett folkhälsoperspektiv ska avskaffas.

Bland annat för att stärka småskaliga dryckesproducenter och besöksnäringen i hela landet driver Centerpartiet frågan om gårdsförsäljning. Åtta av tio svenskar vill tillåta gårdsförsäljning och en majoritet av remissinstanserna är positiva till förslaget. Reformen skulle stärka företagsamheten på landsbygden och göra Sverige till ett mer attraktivt land att besöka. Med en införd gårdsförsäljning

kommer fler försäljningskanaler för lokalproducerade alkoholhaltiga drycker att öppnas upp och komplettera den roll och det utbud som Systembolaget har.

En låg alkoholkonsumtion är dock bra för människors hälsa och leder till färre sociala problem som våldsbrott och övergrepp. Det finns forskning och studier som slår fast samband mellan tillgänglighet och konsumtion. Centerpartiet värnar också om det kommunala självstyret och att beslut ska fattas så nära den eller dem besluten gäller. Mot bakgrund av detta anser partistyrelsen att serveringstiderna för alkohol fortfarande bör vara ett kommunalt beslut med avstamp i lokala förutsättningar.

Terrorstämpla Wagnergruppen

Namn

Urban Axmark

Krets

Haninge

Medlemsinitiativ

Sverige och EU bör terrorstämpla Wagnergruppen, det ryska företaget med legosoldater som ofta är inblandade i konflikthärddar för att försäkra möjligheten till förbättrad demokrati. Terroriststämpeln ska innebära att både ägare och personal i organisationen svartlistas och eftersöks för terroristbrott alternativt krigsbrott.

Jag/vi föreslår

att Sverige och EU terrorstämplar Wagnergruppen.

SVAR:

Partistyrelsen vill inledningsvis tacka för medlemsinitiativet. EU och FN har utvecklade mekanismer för terrorstämpling och Centerpartiet är positivt inställda till att EU terrorstämplar Wagnergruppen. Motsvarande system saknas dock i Sverige där det är domstolarnas uppgift att bedöma organisationer i samband med åtal för exempelvis deltagande i terroristorganisation. Partistyrelsen konstaterar samtidigt att Wagnergruppen idag inte är klassificerad som terroristorganisation av vare sig EU eller FN men anser samtidigt att om dessa organisationer terroristlistar Wagnergruppen så skulle det gälla i Sverige också. För att EU ska kunna terrorklassa Wagnergruppen krävs dock att EU legala terrorstramverk (common position 2011/931/CFSP) behöver uppdateras för att EU ska kunna terroristlista statsunderstödda terroristgrupper såsom Wagnergruppen. Det är partistyrelsens mening att Sverige ska driva på för det.

Minska kompetensgapet

Namn

Reidun Andersson

Krets

Västerås

Medlemsinitiativ

Argument: Många företag vittnar idag om att de har svårt att få personal med rätt kompetens och av det skälet får tacka nej till jobb samtidigt som vi har en hög arbetslöshet. De arbetssökandes kompetens matchar inte fullt ut företagets behov. En viktig del i att komma till rätta med kompetensgapet är att underlätta möjligheter för människor att få sina kunskaper och kompetenser validerade. "Validering är en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och ett erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats" Det behöver bli lättare att kunna överföra sina förvärvade kunskaper och kompetenser mellan olika yrken och inte behöva gå en helt ny utbildning för att kunna bli aktuell för ett arbete inom en bransch med kompetensbrist. Det behöver också finnas möjlighet att komplettera sina kunskaper med kortare utbildningar.

Jag/vi föreslår

Jag föreslår - att Centerpartiet utreder möjlighet till att underlätta för människor att få sina kunskaper och kompetenser validerade. -att Centerpartiet undersöker möjligheten att kunna överföra kunskaper mellan olika branscher.

SVAR:

Tack för ditt medlemsinitiativ.

Vi instämmer i behovet av bättre processer för validering av kunskaper och kompetenser, och att vid behov kunna komplettera sina kunskaper med kortare utbildningar - både i samband med validering men också för att förbättra förutsättningarna för att vid behov kunna ställa om från ett yrke till ett annat. Centerpartiet anser bland annat att de myndigheter, främst högskolorna, som har i uppdraget att validera och, i den mån det även gäller att komplettera kompetenser, ska ha starka incitament att avsätta resurser i form av tid och personal som möjliggör en snabb process av hög kvalitet. I det ligger även att vi anser att ersättning behöver ges, utanför ordinarie resurstilldelningen till högskolor och universitet, för utförd validering som resulterar i ett tillgodoräknande. Det måste också finnas kompletterande kurser för att svara mot behoven såväl kopplat till valideringen i sig, men även till möjligheten att utvecklas med ett föränderligt arbetsliv och kunna komplettera sin kompetens och ställa om mitt i livet. Det är också en del av den historiska LAS och omställningsreformen som Centerpartiet var med och drev igenom genom Januariavtalet under förra mandatperioden.

NPF och skola

Namn

Anne-Li Hilbert

Krets

Falun

Medlemsinitiativ

Motion #711 Dolda funktionshinder är något som ofta glöms bort i vårt samhälle. Jag tänker att den som har en konstaterad hörselnedsättning sällan blir ifrågasatt om ifall den ska få hörapparat eller inte och den med förlamade ben tycker nog alla ska ha rätt till rullstol. Vi skulle inte be eleven med hörselnedsättning ha muntliga prov utan teckentolk och vi skulle inte heller be den som är rullstolsburen springa 200 meter för att det ingår i en läroplan. Alla förstår att det är en omöjlig uppgift för den med funktionshinder. Vad är det då som gör att elever med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, som har problem med just det som förväntas i en skola kring tex planering och koncentration, förväntas göra det på samma sätt som alla andra? Jag vill dock poängtera att människorna som befinner sig inom NPF-området har både styrkor och svagheter. De är ofta mer kreativa än de flesta och det är inte förvånande att de har en hög representation bland egenföretagare. Tyvärr är de alltför många som inte får den anpassning som behövs längs vägen för att samhället ska kunna åtnjuta fördelarna. Då slås istället de och deras familjer ofta ut längs vägen. De har därför även en hög representation inom kriminalvården. Skollagen är tydlig och bra. Varje enskild elev har rätt att uppnå sitt personliga bästa och anpassningar ska göras till varje enskild elev utifrån behov och inte utifrån diagnos. I verkligheten möter vi något helt annat. Många vittnar om att inte ens de familjer som gjort en gedigen utredning, där allt står svart på vitt, som sedan levereras till skolor, inte ens de eleverna får den anpassning som behövs. Det har någonstans lyckats bli ett normaltillstånd att skolor inte lever upp till skollagen och det är det som har blivit det normala. Den nationella intresseföreningen vittnar om att det ofta är föräldrar som får utbilda skolan i deras barns problematik. Då befinner sig ändå ca 10-15% av befolkningen inom NPF-området (beroende på vilken källa man använder) och statistiskt sett finns de i varje klassrum. Det är oavsett källa tydligt att NPF-problematik är en stor grupp människor och långt ifrån alla är diagnostiserade. Problematiken är naturligtvis lika svår med eller utan diagnos. När jag hört BUP-personal beklaga för att de vet att inte tillräckliga anpassningar görs i landets skolor och jag ser ett nationellt anhörignätverk som blivit duktiga på att erbjuda samtalsstöd åt familjer i kris tycker jag att det visar hur galet fel hela situationen är. NPF-kunskap har börjat läras ut på lärarutbildning sedan ett år tillbaka. Det betyder att alla som utbildats tidigare än så inte har kunskapen såvida de inte själv har intresse för området och har kompletterat kunskap efteråt. Bemötandet har en enorm betydelse för många inom NPF-området. Hur ska lärare och annan skolpersonal kunna förväntas bemöta korrekt när de flesta inte ens har kunskapen om vad som behövs? Det finns en enorm mängd forskning och kunskap på området men i praktiken fungerar inte tillvaron för många. I dagsläget är min uppfattning att det dels är mångt och mycket upp till föräldrars uppoffring (någon måste gå ner i arbetstid eller sluta arbeta för att barnet ska få en rimlig chans att komma igenom skolan. Ofta gör kvinnan det). Familjer slås sönder på riktigt. Det är många skilsmässor, föräldrar som drabbas av utmattning för att de ska samordna samhällets ansvar och ungdomar som helt tappar självkänslan av att de känner sig misslyckade. Det är inte ovanligt att de drabbas av saker som depression och ångestproblematik. Det här är elever med normalbegåvning som grupp, en del av dem utmärker sig som väldigt starka på vissa områden. Vi kan inte ha det så här längre. Jag har själv engagerat mig i de här frågorna sedan 2015 och än har ingen radikal förändring skett. Det är nästan en hel grundskoletid där vi känner till problematiken men konkreta åtgärder har inte kommit på plats. Mängden hemmasittare ökar medans vi står och stampar på ett och samma ställe i frågan och förutom de personliga tragedier detta innebär så går samhället miste om en stor mängd kreativt skapande. Det är framtidens stora

potentiella entreprenörer, uppfinnare och forskare vi går miste om. Det blir kanske några sparade skolpengar av det men vi skapar också många kostnader inom socialtjänsten. Alldeles i onödan! Det måste vi ändra på.

Jag/vi föreslår

- Att-sats - 1. Centerpartiet tar med och beaktar även dolda funktionshinder i sin politik.
- 2.Centerpartiet förespråkar konsekvenser för de skolor som inte anpassar skolsituationen så att de berörda eleverna kan fungera i sin miljö.
- 3.Centerpartiet ställer sig bakom ett nationellt kunskapslyft så att all skolpersonal vet vad de arbetar med.
- 4.Centerpartiet förespråkar en tjänst för familjer som behöver hjälp med att anmäla brister till skolinspektion.
- 5.Säkra att elever i hela landet har geografisk rimlig närhet till resursskola om så behövs.
- 6.Inför någon form av NPF-koordinator/samordnare i samhället så att familjer kan fokusera på sitt arbete och på att vara familj istället för att kompensera för samhällets brister.
- 7.Ställ krav på att NPF-säkra varje klassrum i hela landet.

SVAR:

Tack för ditt medlemsinitiativ.

För Centerpartiet är det en självklarhet att alla med funktionshinder ska ges möjligheten till ett aktivt liv och deltagande i samhället. Verkligheten ser dessvärre inte så ut. Det är idag alltför många elever som inte får det hjälp och stöd som behövs för att klara sin skolgång. Trots att skollagen är tydlig om att alla elever ska ges stöd efter behov, måste familjer slåss för sina rättigheter. Ju tidigare skolan reagerar på olovlig frånvaro och ger elever stöd, desto större möjligheter är det att eleven kan fullgöra sin utbildning. Detta är en fråga som vi kommer att beröra i det skolpolitiska programmet på partistämman i höst.

Skyddsjakt

Namn

Andreas Elamsson

Krets

Vetlanda

Medlemsinitiativ

Oproportionerligt höga viltstammar är ett stort bekymmer för att öka både matproduktion, energiproduktion samt biologisk mångfald. I jaktlagsstiftningen är det tillåtet att skyddsjaga vildsvin dygnet runt men det gäller bara vildsvin och de är inte de enda djuren som orsakar stora skador.

Jag/vi föreslår

Att alla viltslag som orsakar skada på jordbruksmark eller tamboskap blir tillåtna för skyddsjakt. Att skyddsjakt får bedrivas på samma premisser som skyddsjakt på vildsvin.

SVAR:

Partistyrelsen delar uppfattningen att viltskadorna generellt har tillåtits öka alltför mycket på senare år och att skadorna behöver begränsas. Sedan förra stämman driver Centerpartiet förslaget att jaktlagen ska ses över. I dag är det länsstyrelsen i det aktuella länet som hanterar tillstånd för att bedriva skyddsjakt (säl undantaget) och givet de stora problem som finns med viltskador har partistyrelsen inget principiellt emot att göra reglerna för skyddsjakt mer generösa. Generösare regler förutsätter emellertid att säkerheten för människor och egendom kan garanteras samt att viltet inte utsätts för onödigt lidande. Enligt partistyrelsen är det sannolikt att förutsättningarna för att bedriva skyddsjakt och att jaga nattetid har förbättrats på senare år i och med utvecklingen av nya tekniska hjälpmedel såsom mörkersikten. Partistyrelsen noterar också att länsstyrelsen i Västra Götaland, under vissa villkor, tillåter skyddsjakt efter dovhjort under hela dygnet och året runt med hjälp av rörlig belysning.

Myndighetsutövning

Namn

Andreas Elamsson

Krets

Vetlanda

Medlemsinitiativ

I Sverige har vi en unik möjlighet att anmäla missförhållanden på tex lantbruksföretag anonymt. Detta är bra och ska naturligtvis värnas och inte avskaffas. Många gånger så blir man som lantbruksföretag anmäld av en privatperson som inte har den kompetens eller medvetenhet som krävs för att bedöma en situation. Problemet blir när folk utnyttjar detta system för att bedriva häxjakt på lantbruksnäringarna eller ännu värre på enskilda lantbrukare. Blir du anmäld så är länsstyrelsen skyldig att undersöka saken men kostnaden för besöket får du som företagare stå för.

Jag/vi föreslår

Anonyma anmälningar som det inte finns grund för blir avgiftsfria för företagaren. Anonyma anmälningar som är skäliga ska avgiftsbeläggas som idag. Anonyma anmälningar som leder till anmärkningar på andra grunder än det som anmälan avser blir avgiftsfria.

SVAR:

Partistyrelsen anser att det kan finnas anledning att titta vidare på förslaget. Det är inte acceptabelt när enskilda individer eller företag drabbas av extra kostnader p.g.a. inkompetens eller ännu värre, trakasserier. Jordbruksverkets statistik från 2021 visar att tre av tio kontroller på plats efter klagomål saknar brister (avser både lantbruksdjur och sällskapsdjur).

Samtidigt som avgiftsfrågan kan behöva ses över så anser partistyrelsen att det är viktigt att länsstyrelserna också fortsätter att arbeta med att få till ett så träffsäkert kontrollsystem som möjligt, så att fysiska kontroller i så stor utsträckning som möjligt bara görs på de klagomålsärenden där det är nödvändigt och att övriga ärenden handläggs administrativt.

Att utveckla länsstyrelsernas riskbedömning har både potential att frigöra resurser hos länsstyrelserna, så att de kan fokusera på rätt saker, samt att få ned avgifterna för den som blir kontrollerad. Den administrativa handläggningen går till så att länsstyrelsen antingen granskar klagomålet från kontoret genom t.ex. samtal med djurhållare eller att länsstyrelsen väljer att skicka ut informationsbrev om djurskyddsbestämmelser till djurhållaren, utan krav på återkoppling. Administrativ handläggning används i dag i tre fjärdedelar av alla klagomålsärenden. Andelen har successivt ökat på senare år.

Telefonförsäljare

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

Lagen har ändrats så att man i kontakt med telefonförsäljare måste bekräfta digitalt, genom sms eller webbformulär, att man vill köpa. Detta är för att man ska kunna tänka igenom köpet i lugn och ro. Centerpartiet var för detta. Nu försöker telefonförsäljare kringgå detta genom att försöka få en att godkänna köpet medan man har telefonförsäljaren i luren. Detta bör lagstiftningen göra något åt. En idé vore att de måste vänta tio minuter från telefonsamtalets avslutning innan de skickar, eller att man bekräftar, men måste bekräfta igen efter 10 minuter. Ett annat alternativ vore att innan samtalet börjar, säger en inspelad röst "Du kommer nu att få tala med en telefonförsäljare. Om du vill ha det som försäljaren erbjuder, kommer du att behöva bekräfta det digitalt. Om försäljaren försöker få dig att göra det medan försäljaren är kvar i luren, bör du omedelbart avsluta samtalet.". Ett annat alternativ vore att det blir olagligt att försöka få kunden att bekräfta direkt och att företaget döms till böter de gånger det kan bevisas att de har gjort det.

Jag/vi föreslår

att Centerpartiet utreder vad som bör göras för att hindra försäljare från att få kunder att underteckna direkt, samt kommer med ett lagförslag som bygger på vad utredningen säger.

SVAR:

Partistyrelsen vill inledningsvis tacka för medlemsinitiativet. Genom ändringar i distansavtalslagen gäller sedan 2018 särskilda regler vid telefonförsäljning. Av 2 kap. 3 § distansavtalslagen framgår det att avtal vid telefonförsäljning "ingås genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar näringsidkarens anbud. Ett avtal som inte har ingåtts på detta sätt är ogiltigt och konsumenten är då inte skyldig att betala för några varor eller tjänster". Formuleringen är tydlig. Samtalet måste vara avslutat för att det ska vara möjligt att lämna en accept som för med sig att det ingås ett bindande avtal. Anbud som accepteras under samtalet är ogiltiga.

Smartphone

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

"Fick stress när jag lyssnade på Plånboken i P1 i våras och de intervjuade en man vars familj inte hade råd med en smartphone per familjemedlem. Det innebär att de inte kunde ha bank-id o således knappt existera i samhället. Det är ju egentligen helt fruktansvärt att byggt in i samhällsstrukturen att man måste ha råd med smart telefoner (+ att BankID också bara går att ha på nyare modeller, så man kan inte köpa vilken gammal iPhone som helst :(")

(<https://threadreaderapp.com/thread/1444314508021964801.html> läst 20230227) Jag håller helt med om att det är problematiskt med ett samhälle där alla förväntas ha en smartphone.

Jag/vi föreslår

att Centerpartiet antingen själva tar fram en hemsida där vem som helst kan ange ett swish-nummer och betala till det numret med ett bankkort eller driver att staten ska starta en sådan hemsida eller driver att staten ska kräva att bankerna tar fram en sådan hemsida.

att i all offentlig verksamhet, ska man kunna använda tjänsterna utan en smartphone, exempelvis när man ska parkera eller visa i kollektivtrafik att man har rätt till studeranderabatt. att Centerpartiet utreder i vilka fall det bör kunna anses vara diskriminering att utgå från att människor har smartphone. Ett sådant fall kan vara när man kräver att folk identifierar sig med mobilt bank-id, när det hade fungerat med e-legitimation där man använder bankdosa.

SVAR:

Partistyrelsen vill inledningsvis tacka för medlemsinitiativet. För Centerpartiet är det självklart att offentliga tjänster ska vara tillgängliga för alla – oavsett om man har tillgång till en smartphone eller inte. Partistyrelsen delar initiativtagarens bild att det är ett problem att vissa tjänster i samhället är svårtillgängliga om man inte har en smartphone. Partistyrelsen anser dock inte att partier bör tillhandahålla betallösningar, det bör vara upp till myndigheter eller privata företag och banker.

Centerpartiet verkar sedan tidigare, och kommer fortsätta att verka, för att alla människor ska ha en likvärdig tillgång till digitala betallösningar. Det är idag oftast möjligt att betala med betalkort vid resor i kollektivtrafik eller vid betalning av parkering, och partistyrelsen anser att så ska fortsätta vara fallet.

Centerpartiet vill stärka arbetet mot diskriminering inom alla myndigheter. Det finns idag sju diskrimineringsgrunder i Sverige. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Partistyrelsen anser inte att det finns behov av att utreda om huruvida innehav, eller avsaknad av innehav, av viss teknisk utrustning bör tillfogas till denna lista. Detta då det redan idag finns tydlig lagstiftning kring tillgänglighet som omfattar detta, och som självklart måste följas.

Smartphone

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

"Fick stress när jag lyssnade på Plånboken i P1 i våras och de intervjuade en man vars familj inte hade råd med en smartphone per familjemedlem. Det innebar att de inte kunde ha bank-id o således knappt existera i samhället. Det är ju egentligen helt fruktansvärt att byggt in i samhällsstrukturen att man måste ha råd med smart telefoner (+ att BankID också bara går att ha på nyare modeller, så man kan inte köpa vilken gammal iPhone som helst :()"

(<https://threadreaderapp.com/thread/1444314508021964801.html> läst 20230227) Jag håller helt med om att det är problematiskt med ett samhälle där alla förväntas ha en smartphone. Vi bör åtminstone inte i Centerpartiets interna arbete utgå från att alla har smartphone.

Jag/vi föreslår

att när Centerpartiet tar fram appar, ska de fungera även på en dator, alternativt att det också ska finnas en hemsida med samma funktion, så att man kan använda en webbläsare.

att när Centerpartiet använder QR-koder, ska de kompletteras med hur man kommer åt samma sak utan QR-koden, alternativt att man hänvisar till en hemsida där QR-koder kan läsas i en webbläsare, exempelvis <https://webqr.com>.

SVAR: Medlemsinitiativet föreslår att Centerpartiet alltid ska ta fram en motsvarighet till våra appar på hemsidan eller funktion så den också fungerar på datorn. Detta görs idag i de system som finns till för alla våra medlemmar. Exempelvis speglar Medlemsappen och Connect varandra. Eventuellt andra appar används av målgrupper som förväntas ha en Smartphone. När det gäller huruvida en direktlänk också ska presenteras i samband med att en QR-kod används bör vara upp till den som skapar QR-koden att avgöra syfte och behov.

Att i skolan lära sig saker man kan använda i praktiken

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

Jag blev mobbad på en arbetsplats under ett sommarjobb under gymnasietiden. Jag visste inte att arbetsgivaren hade ett ansvar för andra delar av arbetsmiljön än sådant som arbetsgivaren kan rå för (som skyddskläder). Jag trodde att jag var tvungen att polisanmäla, så jag ringde polisen och fick beskedet att jag behövde komma in och anmäla. Jag såg i telefonkatalogen att de enbart hade öppet medan jag arbetade. Jag tänkte inte så långt som att jag har rätt att ta ledigt när det är akut. Jag visste heller inte att man kan polisanmäla dygnet runt och inte bara de tider som står i katalogen. Där hade jag gått i skolan och fått lära mig hur floderna rinner i USA, men inte hur man polisanmäler eller vad man har för rättigheter på arbetsplatsen. Turligt nog missade jag bussen precis och precis då kom en buss till staden, så då tog jag spontant den. En av mobbarna sade senare att det att polisanmäla var det bästa jag kunde göra, för då tog han tag i sitt beteende. Det var alltså tur för honom att bussarna kom som de kom. Jag fick höra att man ska ha knäckebröd eller äggskal i skorna i skogen för att grävlingar biter tills de hör ett kras. Jag insåg att det är orimligt att de skulle vänta på ett kras och inte bara bita och springa. Däremot verkade det logiskt att man skadar foten på den man är rädd för och sedan springer när den inte kan springa efter. Därför var jag i många år rädd för grävlingar i onödan tills jag mailade jourhavande biolog och fick reda på att grävlingar inte gör så. Jag träffade en katt som hade en "ödla" (jag insåg senare att det var en vattensalamander) i munnen. När jag kom, var salamandern inte intressant, så den satte ner salamandern. Jag funderade på om jag borde barmhärtighetsmörda den, men den verkade oskadd så när som på några sår på halsen där katten bitit. Jag tänkte klappa katten och sedan sätta "ödlan" i ett buskage, för jag vågade inte sätta den i vattnet då jag inte var säker på att det är ett vattendjur. Salamandern måste ha plågats i hettan och därför smitit in under rumpen på mig så fort den fick chansen, för jag märkte att jag råkat sätta mig på den. Hur mycket jag än rationaliserar det här i efterhand, dödade jag ett fridlyst djur för att jag inte hade kunskap att hantera situationen. Eftersom jag har ältat det här, har jag googlat i efterhand. Jag vet nu att jag skulle ha undvikit att ta i den i onödan när jag tog tillbaka den till vattnet, för att inte skada huden. Jag vet att den hade kunnat bita mig, men då ska jag inte bli rädd, för giftet är inte värre än ett myggbett.

Jag/vi föreslår

att man i skolan får lära sig om sina rättigheter på arbetsplatsen.

att man i skolan får lära sig hur man anmäler saker, inte bara polisanmäler utan också sådant som JO, DO, Förvaltningsrätten och Skolverket. att man i skolan får lära sig hur man gör i kontakt med djur, både djur som eventuellt kan skada en och djur som kan behöva ens hjälp. att man i skolan får lära sig hur olika funktionshinder fungerar och vad man kan tänka på i kontakt med människor med sådana funktionshinder. att man i skolan får lära sig att känna igen sjukdomssymptom hos sig själv så att man vet när det är bråttom att kontakta läkare och också vet annat som man kan behöva göra. att man i skolan får lära sig att kunna räkna om från absoluta datum till veckonummer och från veckonummer till absoluta datum.

SVAR:

Tack för ditt medlemsinitiativ.

Skolan har ett viktigt uppdrag i att främja lärande där eleverna inhämtar och utvecklar kunskaper och

färdigheter som behövs för att vara en samhällsmedborgare. Eleverna ska också få kännedom om sina rättigheter i skolan. Alla kunskaper och färdigheter kan dock inte rymmas inom timplanerna. För Centerpartiet är det viktigt att värna en balans i vad som är rimligt att inrymmas inom skolan i förhållande till tillgänglig undervisningstid.

Adoption

Namn

Daniel Giertz

Krets

Linköping

Medlemsinitiativ

I dag kan enbart ensamstående personer samt gifta par adoptera. Det är en bra regel principiellt. Däremot finns det fall där mamman har ett barn sedan tidigare och biopappan inte finns med i bilden, mer än möjligtvis att han betalar underhåll. I vissa fall är kvinnan till och med gravid när hon och killen flyttar ihop. Då är det styvfadern som fungerar som barnets enda riktiga pappa. Med nuvarande lagstiftning kan de med socialstyrelsens goda minne gifta sig på pappret för att fadern ska kunna adoptera barnet, och sedan skilja sig men fortsätta att bo ihop. Man kan till och med lösa det så att man ljuger för myndigheterna och hävdar att mannen i förhållandet är barnets biologiska far. Då finns det ingen orsak att inte låta mannen adoptera utan att behöva kringgå paragrafer. Om mannen i ett samboförhållande får göra en närståendeadoption, innebär det att han och barnet tillförsäkras att fortfarande ha en fader-barnrelation om förhållandet spricker, på samma sätt som vid skilsmässa. Det innebär också att han kan ta ut föräldraledighet. Det kan också vara så att det är två kvinnor eller två män som bor sambo eller att det är mannen som har ett barn sedan tidigare. Jag har ovan utgått från det statistiskt normala.

Jag/vi föreslår

att om ett par bor sambo och den ena i paret är ensamstående förälder, ska den andre i paret få adoptera sin "halva" av föräldraskapet, förutsatt att båda parterna samt socialen går med på det.

SVAR:

Tack för ditt medlemsinitiativ.

Centerpartiet anser att adoption alltid ska utgå från barnets bästa. Därför måste föräldrar som vill adoptera noga granskas för att se om barnet kan få en bra uppväxt hos dem. Vi tycker inte att föräldrarnas sexuella läggning eller familjeformen är det viktigaste för barnets utveckling. Det är betydligt viktigare hur ett barn uppfostras, vilket stöd det får av familjen och hur andra människor i samhället bemöter barnet. För den som vill adoptera ett barn som man har en nära relation till finns det redan idag möjlighet att göra en närståendeadoption.

Centerpartiet vill stärka ett barns rätt till sina sociala föräldrar. En social förälder kan till exempel vara en bonusförälder. Vi vill dock inte att ett barn ska kunna ha fler än två vårdnadshavare.

Enklare regler för anställning av utländsk arbetskraft

Namn

Anu Majkvist

Krets

Varberg/Halland

Medlemsinitiativ

Många arbetsgivare anser att bristen av kompetens är deras enskilt största hinder för tillväxt. Sverige är beroende av arbetskraftsinvandring. Arbetstillstånd är en viktig faktor i processen att attrahera utländska talanger och bidra till Sveriges tillväxt. Tyvärr är dagens regler kring arbetstillstånd komplexa och tidskrävande vilket skapar hinder för både arbetsgivare och arbetstagare. Detta gäller både de som vill komma till Sverige och arbeta, samt de som redan är i Sverige och vill förlänga sitt arbetstillstånd eller varit med om asylprocessen. Många arbetsgivare kan inte reglerna och gör fel under ansökningsprocessen vilket försvårar för arbetstillstånd och leder i många fall till avslag och utvisningar som hade kunna undvikas genom rätt information.

Jag/vi föreslår

Vi föreslår därför följande åtgärder för att förenkla reglerna kring anställning av utländsk arbetskraft. Centerpartiet ska verka för:

1. Enklare bedömning av kompetens: Idag bedöms utländska arbetstagares kompetens genom en lång och krånglig process som kräver både arbetsgivarens och arbetstagarens delaktighet. Vi föreslår att bedömningen av kompetens förenklas genom att till exempel använda mer automatiserade bedömningsverktyg och att fler yrken undantas från kravet på bedömning av kompetens.
2. Förenklad ansökningsprocess: Idag krävs det att både arbetsgivaren och arbetstagaren fyller i omfattande ansökningsblanketter för att ansöka om arbetstillstånd. Vi föreslår att ansökningsprocessen förenklas genom att till exempel reducera antalet blanketter och handlingar som ska bifogas.
3. Kortare handläggningstider: Idag tar det lång tid att handlägga arbetstillståndsärenden vilket skapar osäkerhet för både arbetsgivare och arbetstagare. Vi föreslår att handläggningstiderna kortas genom att till exempel öka resurserna hos Migrationsverket och förtydliga handläggningsprocessen.
4. Tydligare och mer konsekventa regler: Idag upplever många arbetsgivare och arbetstagare att reglerna kring arbetstillstånd är otydliga och svåra att följa. Vi föreslår att reglerna görs tydligare och mer konsekventa genom att till exempel ge tydligare vägledning kring vad som krävs för att få arbetstillstånd.

SVAR:

Tack för ditt medlemsinitiativ.

Arbetskraftsinvandringen är en stor tillgång för Sveriges kompetensförsörjning, för samhällets ekonomi och för företagens konkurrenskraft. En ny analys från IKEM visar att arbetskraftsinvandringen bidrog med 45 miljarder kronor till Sveriges BNP och 15 miljarder kronor i skatteintäkter år 2022. Därför värnar vi dagens arbetskraftsinvandringsregelverk. Det innebär att vi

fortsättningsvis vill att det är företagen själva som får bestämma vilken arbetskraft de behöver och att lönen ska vara i linje med kollektivavtal och branschpraxis.

Sverige behöver arbetskraft från andra länder och måste därför kunna locka och attrahera talanger från andra länder hit. Vi behöver därför se till att arbetskraftsinvandrare väljer att arbeta i just Sverige. Det förutsätter att vi har ett fungerade och samordnat system när man väl kommer hit i likhet med många andra EU-länder. Men också att Sverige tar fram en tydlig strategi för hur vi ska kunna attrahera arbetskraft från andra länder. Det är viktigt att ansökningsprocessen är smidig och att handläggningstiden för arbetstillstånd är så kort som möjligt. Mer behöver göras för att detta ska ske. Samtidigt ska de beslut som fattas vara korrekta och rättssäkra. Vi tycker därför att de krav som ställs och den ansökningsprocess som finns idag är en bra utgångspunkt, men är öppna för att se över om processen kan förenklas eller förbättras.

Mer politik mellan partistämmorna

Namn

Anu Majkvist

Krets

Varberg/Halland

Medlemsinitiativ

Partistämman är central för att forma och besluta om partiernas politik och riktning. Den ger medlemmarna en möjlighet att träffas, diskutera och rösta om viktiga frågor. Dock är det inte alltid möjligt för alla medlemmar att delta på partistämman på grund av geografiskt avstånd, tidsbrist eller andra omständigheter. Dessutom hålls partistämman var annat år, vilket kan begränsa möjligheterna för medlemmar att uttrycka sina åsikter och påverka partiets riktning mellan stämmorna. Idag förändras världen så snabbt att under två år hinner vi till exempel uppleva start och slut av en pandemi. Det behövs flera sätt att skapa och driva politik mellan stämmorna. Genom att möjliggöra politisk påverkan mellan partistämmor kan Centerpartiet stärka sin demokratiska process och öka medlemmarnas engagemang. Detta bidrar också till en mer öppen och inkluderande politisk kultur inom partiet och tydliggör nerifrån- upp- perspektivet.

Jag/vi föreslår

Vi föreslår att Centerpartiet inför åtgärder för möjlighet att skapa och driva politik mellan partistämmor genom att:

1. Lokala grupper: Partiet samordnar medlemmar i grupper inom intresseområden där man kan delta på regional eller krets nivå i hela landet, exempelvis energi, skola, vård, arbetsmarknad, integration mm. Då involverar man hela rörelsen i Centersverige. Riksdagsledamöter med specifika uppdrag och ansvarsområden kan samverka med relevant grupp, då får politiken direkt en utbredd lokal förankring.
2. Digitala omröstningar: Partiet bör använda rådgivande digitala omröstningar för att ge medlemmar möjlighet att rösta om politiska frågor mellan partistämmor. Resultaten av omröstningarna bör sedan delas med alla medlemmar och tas i beaktande av partistyrelsen.
3. Feedbackmekanismer: Partiet bör ha tydliga feedbackmekanismer där medlemmar kan uttrycka sina åsikter och synpunkter på partiets politik och riktning. Detta kan inkludera enkla webbformulär eller mer komplexa mekanismer som möjliggör diskussioner och debatter om specifika frågor. Feedbacken kan vara rådgivande för partistyrelsen.
4. Annat arbetssätt: Partistyrelsen tar fram ett annat arbetssätt där sakpolitik kan skapas och drivas mellan stämmorna så att politiken har möjlighet att följa med utvecklingen i omvärlden.

Svar

Som förslagsställaren till medlemsinitiativet påpekar så är Centerpartiet en organisation som byggs nedifrån och upp och det finns många tillfällen som erbjuder möjligheten att diskutera politik. Bland annat ger stadgarna utrymme för att skapa intressepolitiska nätverk och ett tydligt ansvar finns i stadgarna både på krets- och distriktsstyrelse att stimulera den politiska debatten. Många av våra riksdagsledamöter har idag knutit nätverk till sig för att diskutera och inhämta tankar och idéer från rörelsen. Därtill har partistyrelsen pekat ut 5 nationella nätverk där medlemmar som är engagerade i ett specifikt sakområde kan engagera sig. I riksdagsuppdraget ingår det att hålla kontakt med rörelsen, men att göra som förslagsställaren vill och tvinga fram detta är något partistyrelsen inte kan göra. Däremot uppmanar partistyrelsen till engagemang.

Partiets politik fastställs av i första hand av partistämman. Inför att nya program ska tas fram tillsätter partistyrelsen arbetsgrupper. Arbetsgrupperna kan använda sig av nätverk, enkäter och omröstningar för att inhämta information. Det är dock stämman och i vissa fall förtroenderådet som pekar ut den nya politiken.

Inrätta stödfunktioner och säkerhetsventil

Namn

Stefan Bergström + Morgan Andersson

Krets

Sundbyberg

Medlemsinitiativ

Det politiska klimatet i Sverige har blivit allt hårdare och förtroendevalda riskerar att utsättas för drev, kränkningar och hot. Trots detta råder det stora brister och otydligheter gällande ansvaret för förtroendevaldas och politiskt anställdas arbetsmiljö. Lokala kretsar har dessutom sällan tillräcklig kapacitet eller kompetens för att hantera arbetsmiljöproblematik eller interna konflikter som eskalerat. Stödet från kommuner är ofta knapphändigt och risken är att den som drabbas faller mellan stolarna och inte får stöd i en utsatt situation. Det leder till en risk att man inte vill engagera sig politiskt vilket i förlängningen blir ett demokratiproblem. Ofta hänvisas man till distrikten, men inte heller de har möjlighet att ge ett professionellt stöd. Förtroendevalda behöver kunna vända sig till någon som kan bistå med kommunikativt, juridiskt och medmänskligt stöd i att hantera en svår situation. När internkonflikter eskalerar finns det också behov av en lättillgänglig stödfunktion och säkerhetsventil som kan neutralisera och medverka till en lösning av olika situationer. På så sätt kan vi värna om förtroendevaldas välmående och undvika situationer som riskerar att uppmärksammas medialt och skada partiet i förlängningen.

Jag/vi föreslår

Vi yrkar att Centerpartiet inrättar en tydlig stödfunktion och säkerhetsventil för Centerpartiets förtroendevalda och anställda i hela landet.

SVAR

Medlemsinitiativet lyfter frågan om att Centerpartiet bör inrätta en funktion dit politiker och anställda på kommunal och regional nivå kan vända sig när hen utsätts för hot och hat men också mediadrev.

Att tonen i det offentliga samtalet har hårdnat, att förtroendevalda utsätts för hat och hot är saker att ta på största allvar då det är ett direkt hot mot vår demokrati.

Inom Centerpartiet har vi utvecklat en stödfunktion, incident@centerpartiet.se, där medlemmar och förtroendevalda kan rapportera in incidenter. Det ger oss information om vad som sker och vi kan även upptäcka eventuella samordnade kampanjer mot oss från olika radikala organisationer och i de fall det efterfrågas stöd och hjälp i hanteringen så kan vi bidra med det också. I de delarna finns även flera checklistor på Connect om hur man agerar när man blir utsatt men även hur man kan tänka in säkerhets- och trygghetsaspekten redan innan något händer.

Utöver det stöd som erbjuds av Riksorganisationens finns även ett stort kollegialt stöd att få via kommunala sektionen och de nätverk som finns av förtroendevalda. Att som utsatt få prata med någon som varit med om liknande situation kan ofta vara ett mycket bra stöd i arbetet att komma vidare.

Att bistå de som varit utsatta för hot, hat och trakasserier i sina politiska uppdrag är ett arbete som utvecklas och där nya utmaningar, och lösningar på dessa, kräver en kontinuerlig uppdatering av vårt arbete.

Att det finns stöd för utsatta politiker är inte bara en fråga för det enskilda politiska partiet utan något för det demokratiska samhället att se till. Stödet man kan få som politiker när det gäller de här delarna ska inte vara avhängigt av partiets storlek eller ekonomiska möjligheter. Däremot kan vi som politiskt parti och som förtroendevalda runt om i landet verka för att det läggs resurser för att värna demokratin. Att de polisiära resurserna för den här typen av brott finns, att kommuner, regioner och riksdag har organisering för att hantera och stötta förtroendevalda. Att via SKR jobba för att det ges likvärdigt stöd, oavsett om det är en stor eller liten kommun eller region. Utöver det finns den offentlig vården när behov uppstår, oavsett vad som är orsak till behovet eller vad personen har för sysselsättning.

Som politiker och aktiva i den offentliga debatten kan vi också göra vår insats genom att hålla en god ton, skilja på sak och person, lösa konflikter och inte elda på dem.

Rösträtt ska utgå från folkbokförd krets

Namn

Stefan Bergström + Morgan Andersson

Krets

Sundbyberg

Medlemsinitiativ

Det är viktigt att en politisk organisation som Centerpartiet är öppen och som ny medlem ska det upplevas vara enkelt att engagera sig. Centerpartiets nuvarande stadgar möjliggör medlemskap och rösträtt i annan kommun än där man bor och är folkbokförd. Det kan finnas många skäl att vilja vara medlem i en annan kommun än där man är folkbokförd, men att ha rösträtt i annan kommun än där man bor och är folkbokförd är enligt vår mening orimligt. Att till exempel kunna påverka kommunfullmäktigevalsedeln eller vilken politik Centerpartiet ska föra i en annan kommun än där man är folkbokförd och betalar skatt ser vi inte som förenligt med det lokala självbestämmandet. Medlemskap i annan kommun än där man är folkbokförd ökar också risken för kupper och för att Centerpartiets lokala kretsar skulle kunna tas över för andra syften än att verka för det lokalt bästa för Centerpartiet och för de som bor och verkar i kommunen. Vårt partis grundprincip är att makten ska finnas så nära människor som möjligt, alltså närmast de som de lokala besluten faktiskt berör. De som engagerar sig lokalt i en kommun ska inte behöva ställas inför risken att bli fråntagna möjligheten att göra sina röster hörda och fatta viktiga beslut för sitt lokalsamhälle om de som deltar på beslutande möten till stor del består av personer som är folkbokförda i andra kommuner än den kommun det faktiskt handlar om.

Jag/vi föreslår

Vi yrkar att Centerpartiets stadgar ändras så att medlemmars rösträtt enbart gäller i den kommun där medlemmen är folkbokförd.

SVAR

Medlemsinitiativet lyfter frågan om var en medlem ska ha sina medlemsrättigheter. Rättigheterna regleras i våra stadgar och i nuvarande stadgar konstateras att alla medlemmar i Centerrörelsen har samma demokratiska rättigheter. Medlemsrättigheterna utgår från den krets där medlemmen är folkbokförd om medlemmen inte själv valt något annat. Medlemmar bosatta i utlandet ska ange i vilken krets som medlemskapet ska registreras.

I nuvarande stadgar konstateras att huvudregeln är att medlemskapet utgår ifrån folkbokföringsadress om medlemmen inte aktivt önskar annat. Att en medlem vill flytta sina medlemsrättigheter kan bero på att medlemmen är aktiv i en krets sedan tidigare, planerar att flytta inom en snar framtid eller att man vill vara aktiv med lokala konflikter kan stå i vägen.

Förbättrad vårdkvalitet för äldre personer

Namn

Jenny Nilsson

Krets

Vetlanda

Medlemsinitiativ

Andelen äldre ökar i samhället och de allra äldsta har ofta flera sjukdomar som gör att det ställs höga krav på äldrevården. Många äldre framför allt de med demenssjukdom, upplever att sjukhusvård kan vara både besvärligt och otryggt, även orsaka lidande och smitta. Många äldre önskar få kvalificerad vård i sina hem i stället för på sjukhusen. Sveriges regioner och kommuner arbetar ihärdigt med omställningen till en mer nära vård. Nära vård innebär att vården organiseras mer utifrån personens behov och förutsättning och målet är att vården ska bli mer lättillgänglig, kostnadseffektiv och samordnad. Nära vård kan bidra med att minska antalet onödiga sjukhusvistelser. Primärvård, som kan innebära vård på vård/hälsocentral eller inom den kommunala hälso- och sjukvården, kostar inte lika mycket som sjukhusvård. Primärvårdens arbete är en förutsättning för en god hälsa för äldre personer och personer med kroniska/långvariga sjukdomar där arbetet handlar om att förebygga och sträva efter att personer återfår eller bibehåller sin funktionsförmåga. Resurserna inom vården kan användas mer optimalt till exempel genom att placera specialistkompetenser närmare patienterna. Geriatriker är läkare som är specialiserade på sjukdomar hos äldre såsom till exempel demenssjukdomar, hjärt-kärlsjukdomar, diabetes, depression och stroke. Det finns få geriatriker i Sverige och de flesta arbetar på sjukhusen runt om i Sverige. Det är dock inte bara läkare som kan vara specialiserade på vård för äldre personer. Sjuksköterskor och undersköterskor kan vara specialiserade inom området. För att minska trycket på sjukhusvården och för att kvalitetssäkra vården för äldre personer är det angeläget att få ut den geriatrikska kompetensen till primärvården.

Jag/vi föreslår

Jag yrkar på att Centerpartiet ska driva en ännu mer ambitiös politik som driver på för att:
få fler geriatriker till vårdcentralerna, -
få fler specialistsjuksköterskor med geriatrik kompetens till vårdcentralerna och inom den kommunala hälso- och sjukvården, -
få fler specialistundersköterskor med geriatrik kompetens till den kommunala omsorgen

SVAR:

Partistyrelsen tackar för medlemsinitiativet.

En förutsättning för god och nära vård både för äldre och den övriga befolkningen är att det finns tillräckligt med kompetent och engagerad personal. Inom vissa specialiteter finns det redan idag en akut personalbrist, såväl inom vården som äldreomsorgen. Personalbristen är en utmaning som kommer att kräva många olika lösningar och stärkt samverkan mellan vårdcentraler, kommunal äldreomsorg och slutenvården. En viktig del är att genomföra en nationell satsning på utbildning av fler sjuksköterskor specialiserade inte minst inom geriatrik samt kompletterande fortbildning i geriatrik för annan personal inom primärvården. Staten, SKR och regionerna behöver dessutom samarbeta systematiskt för att se till att det utbildas fler läkare som är specialister i geriatrik samt att en större andel av dessa vill arbeta inom primärvården. Det behövs också en utvidgad och långsiktig statlig medfinansiering av undersköterskeutbildningar i alla regioner.

Utvecklingen med fler äldre, förbättrad hälsa långt upp i åldrarna och den positiva kunskapsutvecklingen inom hälso- och sjukvården har medfört förändrade förutsättningar för äldreomsorgen. Vårdmöjligheterna i hemmet har blivit fler, och sjukhusdagar kortare. Då är hög kvalitet i vårdcentraler, hemtjänst, hemsjukvård och särskilt boende, med fokus på rehabilitering, rehabilitering, nutrition och individuella önskemål och behov, helt avgörande för den äldres välbefinnande och livskvalitet. Centerpartiet driver redan att alla anställda i svensk äldreomsorg senast år 2030 minst ska ha en undersköterskeutbildning. Ett första steg är att reglera innehåll och kvalitet i undersköterskeutbildningen. Centerpartiet vill införa en undersköterskeexamen som är gemensam för omvårdnadsprogrammet i gymnasieskolan, yrkesvux och andra utbildningsvägar.

Majoriteten av de som flyttar till ett särskilt boende har stort behov av hjälp i vardagen. Många är multisjuka och har redan haft omfattande hemsjukvård en längre tid. Det ställer stora krav på tillgänglig medicinsk kompetens. För Centerpartiet är det en viktig princip att god sjukvård ska kunna ges överallt där det bedrivs hälso- och sjukvårdsverksamhet. Då behövs tydligare krav i lagstiftning och föreskrifter på samverkan, trygg kompetens och medicinsk utrustning. Partistyrelsen anser att sjuksköterskor och undersköterskor måste ges ett större ansvar och en bredare delegation att ge vård till äldre i särskilt boende. Alla äldreboenden ska ha tillgång till sjuksköterskekompetens dygnet runt, under alla veckans dagar. Det betyder inte att en sjuksköterska behöver finnas på plats, men en fast sjuksköterska ska finnas att tillgå. Personer som bor på vård- och omsorgsboende har, precis som alla andra, rätt till fast läkarkontakt.

En förutsättning för att nå målet om en bättre kvalitet och jämlikhet i både omvårdnad och sjukvård i äldreomsorgen är att staten fortsätter den satsning på betald utbildning, karriärtjänster och fasta anställningar som Centerpartiet medverkat till under förra mandatperioden.

Centerpartiet behöver tydliga riktlinjer för hur vi hanterar alkoholmissbruk hos våra företrädare.

Namn
Sofia Blomquist

Krets
Centerpartiet Vännäs

Medlemsinitiativ
Styrelsen tar fram förslag till hur vi ska hantera alkoholmissbruk hos företrädare för partiet.

Jag/vi föreslår

Under valrörelsen nåddes jag av kunskap om hur en av våra företrädare betett sig vid ett par tillfällen. Vid alla tillfällen var det fester och personen ifråga var onykter. Det talar dock för att personen ifråga har ett beroende av alkohol som inte är hälsosamt. Jag blir bekymrad när jag inte hittar någon väg att ta hand om människan. Det finns en krishantering, vilket jag hade kunnat använda, men den känns inte inriktad på att ge personen det stöd som hen behöver. Visst kan vi hänvisa till arbetsgivarens ansvar, dvs den kommun eller region där hen är politiker, men hen sitter ju där för att vi givit hen mandat. Jag menar att det är vår skyldighet att stödja människan ur detta. (Åsså, kan ni ju fundera på hur det här formuläret ser ut. Jag har ingen aning om jag lagt in rätt text i rätt ruta.)

SVAR

Medlemsinitiativet tar upp frågan om Centerpartiets ansvar gentemot våra förtroendevalda med alkoholmissbruk. Riksorganisationen kan enbart ta ansvar och jobba preventivt på våra egna arrangemang, exempelvis serveras inte starksprit på våra event. Politik är också en förtroendebransch och för att få representera Centerpartiet så behöver du väljas som kandidat. Om en företrädare har ett bruk av alkohol som riskerar att förtroendet urholkas behöver den nivå i organisationen som gett personen förtroendet att företräda oss också börja med ett samtal. Kanske kan också kommunen/regionen där hen är förtroendevald kontaktas så de kan erbjuda stöd och hjälp.

En bättre bostadspolitik för hela landet

Följande motion är framtagen efter diskussion inom distriktsstyrelsen i Stockholms stad och distriktsstyrelsen står bakom den.

Precis som för energipolitiken är en effektiv bostadspolitik beroende av långsiktiga spelregler som håller över mandatperioder. Den nationella bostadspolitikerna har under en längre period hamnat i kläm mellan olika politiska intressen vilket omöjliggjort reformeringar. Detta har skapat en situation där kommuner och regioner runt om i landet upplever en akut bostadsproblematik. 207 av 290 kommuner uppger att de har bostadsbrist. Trots att byggtakten har varit hög under de senaste åren ser vi nu att antalet färdigställda bostäder minskar, en utveckling som är djupt oroande.

Dessutom krävs det ofta långa kötider för att få ett förstahandskontrakt till en hyresrätt och trösklarna in på bostadsmarknaden är alldeles för höga. I Stockholmsregionen står exempelvis 700 000 personer i bostadskö och den genomsnittliga kötiden är nio år. Skillnaderna är också stora mellan hushåll som är etablerade på bostadsmarknaden och de som inte är det. Svårast att få en bostad som motsvarar behoven har de mest utsatta grupperna och vi har en boendesegregation vars långsiktiga effekter är svåra att överblicka.

Vad gäller kötiderna korrelerar de ofta negativt med människors faktiska behov. Den som har stått i kö i 20 år, eller till och med 40 år, har troligtvis inte behövt ta den första lägenheten som erbjudits dem, och befinner sig i en fas i livet då en hyresbostad mer sällan är den optimala boendeformen. Vidare finns det en stark socioekonomisk gradient, där de som vet att man måste ställa sig i bostadsköer så fort åldern tillåter det till allra största del kommer från socioekonomiskt starkare bakgrund.

Ett alternativ hade kunnat vara att utforma någon form av relativt objektiva mått på behov. En prövning mot exempelvis inkomst, antal barn, osv. Redan idag får vissa grupper en förtur, men det rör sig framförallt om ett begränsat antal ungdomslägenheter samt studentlägenheter. Man kan också tänka sig ett system likt det som finns i exempelvis Wien för avgränsad, men förhållandevis stor, del av lägenhetsbeståndet. Där får den som verkligen behöver en bostad få anmäla sig med en beskrivning av sina behov. När en lägenhet blir ledig hittar man personen med längst kötid vars krav uppfylls av lägenheten. Tackar personen nej mer än ett fåtal gånger tas personen bort ur kön. På så sätt försäkras man sig om att det primärt är människor som behöver lägenheter som står i kön. Det är värt att notera i sammanhanget att det parallellt med detta finns en omfattande hyresmarknad i Wien som är betydligt mer marknadsbaserad än den svenska genomreglerade bostadsmarknaden.

Sedan finns det självklart ett problem rörande tillgången på byggbar mark. En rimlig väg framåt hade varit att ge i uppdrag till en enskild myndighet, exempelvis boverket, att utvärdera hur många fler bostäder som skulle kunna byggas, och vilket samhällsekonomiskt värde dessa skulle ha, om man minskade på olika regleringar och riksintressen. Allra helst skulle det göras på en detaljerad nivå så att man kan se geografiska skillnader. I samband med detta bör man även göra en sammanställning på hur mycket mark det finns i storstadsområdena där man får bygga.

Idag sträcker sig även byggregleringarna – både statliga och kommunala – väldigt mycket längre än nödvändigt, med starka krav på hur bostäder ska byggas, krav på ljusinsläpp, rumsuppdelningar osv. Vissa byggkrav är nödvändiga för att en köpare eller hyresgäst kan känna sig trygg med att en bostad är säker samt i viss mån tillgänglighetsanpassad. Detta kallas för informationsasymmetrier där en köpare eller hyresgäst exempelvis inte kan avgöra om ett hus kommer falla ihop på grund av byggfel och därför bör det finnas grundläggande krav på byggherrar som undviker detta.

Det finns även ett behov av att göra avvägningar gällande externaliteter som exempelvis påverkan på stadsbild, mobilitet och tekniska system, eller hur andra blir berörda av en bostad, som inte själva bor där. Det finns dock en viktig sak att konstatera när det kommer till externaliteter. Bara för att det finns en externalitet och att någon annan påverkas negativt av något betyder det inte att det ska förbjudas eller hindras. Det betyder bara att marknaden inte kommer göra en perfekt avvägning av sig själv.

Region Stockholm har under förra mandatperioden tillsammans med Storsthlm och Stockholms stad tagit fram ett positionspapper innehållandes en lista med insatser som behövs för att på allvar lösa Stockholmregionens akuta bostadsbrist, där staten har ett stort ansvar. Där lyfts bland annat problematiken kring överklagandeprocesser och Länsstyrelsens ovilja att samarbeta. Länsstyrelserna spelar en nyckelroll i bostadsbyggandet och bör därför få ett tydligt uppdrag att arbeta för att underlätta byggprocesser och vara service- och lösningsorienterade. Vad gäller överklagade ärenden behöver domstolarna snabbt kunna avgöra om det finns grund för överklagan eller inte. Här kan en särskild avgift tas ut vid överklagan till mark- och miljööverdomstolen, vilken återbetalas i de fall den överklagande får rätt. Som ett problemexempel rörande överklagandeprocesser går att nämna Nacka kommun där ca 110 detaljplaner överklagades 2019, vilket var 32 procent av de antagna planerna inom domstolens upptagningsområde.

Det är en förutsättning för att fler hyresrätter ska byggas att spelreglerna för produktionskostnader, markköp, och möjligheten att över tid justera hyresnivåer utifrån samhällsekonomins utveckling. Annars kommer skattepengar genom offentligt kapital behöva finansiera samtlig nyproduktion av hyresrätter och i flera fall behöva göra detta med förlust. Till följd av decennier av låsta positioner i bostadspolitiken men också på grund av nya rättsfall har osäkerheten för investerare, ofta svenska pensionsfonder som bygger en stor andel av nya privata hyresrätter, ökat. Detta behöver åtgärdas och samtidigt kan obalanser på hyresmarknaden som cementerar bostadsbristen justeras.

Det är ett enormt misslyckande att ingen regering sedan början av 2000-talet har presenterat några bostadspolitiska reformer som leder till verklig förändring. Det kommer krävas breda reformer för att uppnå en bostadsförsörjning där alla har möjlighet att efterfråga en bostad. Detta kommer ta tid och det är därför av största vikt att den nationella bostadspolitiken snarast agerar.

En bred bostadskompromiss borde kunna innefatta både förslag på en modernare bostadskö, reviderad hyresreglering som motverkar bostadsbrist, stöd för resurssvaga grupper, och även subventioner till exempelvis studentbostäder och äldreboende där idag brist råder. Även om Centerpartiet naturligtvis i första hand ska stå för en bostadspolitik som vi tror kan leverera de främsta lösningarna, är bostadsmarknadens och bostadsförsörjningens läge idag sådant att det allra viktigaste är att komma ur låsningar och handlingsförlamning. Detta bör vara utgångspunkten för Centerpartiets bostadspolitik.

Vi yrkar därför att Centerpartiet verkar för:

- Att starta blocköverskridande bostadssamtal i syfte att snarast hitta breda överenskommelser över parti- och blockgränser.
- Att reformera kösystemet för fördelningen av hyresrätter genom att exempelvis införa krav på behovsprövning eller skapa en aktiv kö där möjligheten att säga nej flertalet gånger försvinner, bland annat med inspiration av kösystemet i Wien.

- Att en statlig myndighet, exempelvis Boverket, beräknar de samhällsekonomiska kostnaderna för samtliga riksintressen och övriga byggbegränsningar som kan ligga till grund för vidare beslutsfattande.
- Att målsättningar för nybyggnation vid exempelvis förhandlingar mellan stat och kommunsektorn om infrastrukturinvesteringar eller i samband med subventioner utgår från mått som tar hänsyn till för hur många individer man bygger snarare än antalet bostäder som byggs.
- Att utreda möjligheterna att införa en avgift vid överklagande till mark- och miljööverdomstolen.
- Att statliga och kommunala byggregler bör begränsas till sådant som rör informationsasymmetrier och i viss mån externaliteter.
- Att bullermätning kan möjliggöras även på insidan av en lägenhet med stängda fönster om en byggherre så önskar.
- Att Länsstyrelserna får ett tydligt uppdrag att arbeta för att underlätta byggprocesser och vara service- och lösningsorienterade.
- Att reglerna för hyressättning ses över i grunden för nyproduktion av bostäder, i syfte att säkerställa långsiktig lönsamhet för ett bostadsbyggande som motverkar bostadsbristen och motsvarar den efterfrågan på hyresrätter som faktiskt finns.
- Att skyndsamt revidera lagstiftningen för att säkerställa att hyresrätter som byggts med presumtionshyror får höja sina hyror utan begränsningar i jämförelse med övrigt bestånd.
- Att andrahandsuthyrning, särskilt av bostadsrätter och enskilda rum eller mindre bostadsenheter, möjliggörs i högre utsträckning och främjas.
- Att fler äldre bostäder och studentbostäder byggs och stöttas för att främja flyttkedjor.
- Att Centerpartiet tar initiativ till en skattereform som ökar rörligheten på bostadsmarknaden, sänker trösklarna för unga och andra som är nya på bostadsmarknaden och bidrar till skattemässig neutralitet.

Gustav Hemming, Regionråd gustav.hemming@regionstockholm.se

Jonas Naddebo, gruppledare Stockholms stad

Gabriel Bergin, distriktsstyrelsen

Märta Martin-Åkesson, vice distriktsordförande

Mikael Blomstrand, vice ordförande Centerstudenterna i Stockholm

SVAR: Bostadsmarknaden är känslig. Om allt för drastiska förändringar genomförs så kan påverkan på hushållens vardag och ekonomi bli mycket stora. Därför är det också viktigt att de reformer som genomförs är genomtänkta och långsiktiga, helst bör också en strävan finnas efter breda uppgörelser som gör att spelreglerna inte helt förändras vid varje regeringsskifte. Därför har också Centerpartiet efterfrågat breda bostadssamtal under en lång följd av år. På samma sätt behövs också långsiktiga uppgörelser om de skatter som påverkar bostadsmarknaden. Det var olyckligt att den breda skattereform som enligt januariavtalet skulle ha gynnat bostadsmarknadens funktions sätt inte hann genomföras.

Det finns en lång rad regler som omger bostadsbyggandet. Centerpartiets linje har länge varit att successivt förenkla regelverken. När det kommer till exempelvis reglerna för bostadsköerna så är detta ett område som inte i särskilt hög grad är reglerat nationellt, utan bostadsbolagen och kommunerna har stor rådhighet. Här behövs en följsamhet som gör att kösystemen motsvarar de lokala behoven. Partistyrelsen anser inte att det behövs en ökad statlig reglering på området. När det däremot gäller riksintressesystemet behövs ett fortsatt arbete för att aktualisera dessa, och för att minska deras omfattning. Partistyrelsen kan konstatera att det finns en rad riksintressen som inte är i linje med syftet som fanns när riksintressena infördes. Vissa riksintressen kan rentav behöva avskaffas.

När det gäller de nationella byggreglerna pågår just nu en större översyn, och syftet är enligt ansvarig myndighet att nya systemet ska bli enklare. När de nya reglerna är på plats bör detta utvärderas. När det gäller kommunala regler är det viktigt med en strävan efter att minska förekomsten av kommunala särkrav så att liknande regler gäller i hela landet.

Det är viktigt att infrastruktur och kommunikationer samplaneras med bostäder. Det är rimligt att det finns viss avtalsfrihet mellan de förhandlande parterna, exempelvis stat och kommun. Partistyrelsen ställer sig tveksam till att reglera om avtal ska ta sikte på antal bostäder eller antal individer som bedöms bo på platsen.

Återkommande överklaganden har bromsat många välbehövliga byggprojekt. Därför har Centerpartiet också under längre tid drivit frågan om maximal handläggningstid för överklaganden, en begränsad sakägarkrets, och utredning om införande av avgift för överklaganden.

En annan sak som kan snabba på processerna är att berörda intressenter får stöd och service av kommunerna, och länsstyrelsen. Sedan införandet av privat initiativrätt är detta extra viktigt då ändamålsenlig information från länsstyrelsen kan vara avgörande för att uppnå god kvalitet i exempelvis en planhandling.

Centerpartiet har flera gånger fattat beslut om liberalare skatteregler vid exempelvis andrahandsuthyrning eller uthyrning av en del av den egna bostaden. Vi har också varit drivande för att genomföra en reformering av hyressättningen i stort som tar sikte på fri hyressättning i nyproduktion. I samband med detta är vår mening att presumtionshyrorna helst avskaffas. Hur de befintliga presumtionshyrorna ska hanteras när de når sin tidsgräns är en viktig fråga där förhoppningen är att bostadsmarknadens parter kan finna en ansvarsfull lösning, men det kan inte uteslutas att det uppstår behov av att lagstiftaren behöver agera för att räta ut eventuella frågetecken.

Behovet av bostäder för äldre är stort, i vissa delar av landet skriande. Kostnaderna för att bygga denna typ av bostäder är ofta höga till följd av otydliga regelverk, här bör förtydliganden göras som bidrar till att kostnader kan kapas.

Rädda det småskaliga fisket i Östersjön

Östersjöns tillstånd är akut. Det storskaliga fisket och övergödning har lett till akuta hot mot flera fiskearters ekologiska status, döda havsbottnar och ekologisk obalans runt om i Östersjön. Bristen på fisk innebär också att det lokalt förankrade småskaliga och hållbara yrkesfisket vid Östersjöns kuster och skärgårdar är i kris. Det är en skrämmande utveckling som måste brytas.

Sedan 1970-talet har till exempel mängden lekmogen sill i centrala Östersjön minskat med nära 80 procent. Men det finns hopp. Med några effektiva förslag kan vi rädda Östersjön och det småskaliga lokala fisket.

Ett levande och rent hav är ett mål i sin egen rätt och en levande småskalig fiskerinäring har kulturhistoriska värden och är viktigt för kust-, hamn- och skärgårdssamhällens identitet. Det är viktigt för jobb, företagande och besöksnäring i de ofta små lokalsamhällena, och därmed viktigt för ambitionen om livskraftiga lokalsamhällen på landsbygd och i skärgård. Ett småskaligt fiske är även nyckeln till långsiktigt hållbart fiske, och skapar mycket större värden per kilo fisk än industrifisket, och detta utan att utmana den ekologiska hållbarheten.

Det handlar om att ta bort den gräddfil som det storskaliga industrifisket har haft genom till exempel en alltför generös bestämning av vilka områden som får trålfiskas, tilldelning och handel med fiskekvoter, tillsynssystemen som är ineffektiva visavi pelagiskt fiske men mycket betungande för småskaligt kustfiske, regelverken kring storleken på fiskenätets masker etc. Samt förstås först och främst tilldelning av de nationella kvoterna där enbart några få procent går till det lokalt förankrade kustfisket.

Men det är inte bara industrifisket som är problemen, även beståndet av säl och skarv och EU:s kvotsystem är bovar i dramat. Fler och fler forskare anser att dagens fiskeriförvaltning behöver förändras. Idag baseras kvotfisket till stor del på MSY, vilket står för maximal hållbar avkastning. Det kan beskrivas som det största årliga uttag ett fiskebestånd kan producera på lång sikt, alltså hur mycket fisk man kan ta upp årligen utan att beståndet minskar.

Det finns flera problem ifall kvoterna ensidigt baseras på den modellen, bland annat saknas bra data för att korrekt kunna uppskatta beståndets storlek eller tillväxttakt. Istället måste principen om en ekosystembaserad fiskeriförvaltning så som den är fastslagen i Artikel 2 paragraf 3 i den gemensamma fiskeripolitiken fullt ut implementeras, för att bland annat fullt ut beakta försiktighetsprincipen och aspekter så som vilken punkt ett bestånds tillväxttakt börjar minska till följd av konkurrens mellan fiskar.

De ensidigt MSY-baserade kvoterna skulle behöva reformeras genom krav på lekbeståndens storlek och dess åldersstruktur samt storlekssammansättning, något som på EU-nivå gjorts i andra fall där bland annat laxen är ett lyckat exempel. Ytterligare ett systemfel är att nationella kvoter som inte fullt ut nyttjas, omfördelas till andra länders fiskare. Det försvårar möjligheten för HaV-myndigheten att fördela större delar av kvoterna till lokala kustfiskare, eftersom risken är större att dessa fiskare inte lyckas fiska hela sin kvot, i vilket fall kvoten går förlorad till andra länder. För att komma åt detta systemfel skulle icke nyttjade kvoter automatiskt kanselleras och inte omfördelas.

En perfekt skattning av lämpliga kvoter kommer sannolikt aldrig vara möjlig, men i avvaktan på att ett kvotsystem som tar bättre hänsyn kommer på plats är den effektivaste och viktigaste åtgärden för att rädda strömmings- och sillbestånden i Östersjön att skyndsamt, radikalt och skönsmässigt minska kvoterna för det pelagiska fisket med stora trålfartyg. Även andra förslag som utflyttad trålgräns och införande av förbud för pelagiskt fiske i större delområden av Östersjön kan spela en viktig roll, inte minst för att förbättra reproduktionsmöjligheterna och minska de skadliga effekterna från sill- och

strömmingstrålningen på andra fiskarter genom de omfattande bifångsterna. Men det handlar också om var besluten fattas. Idag är det alla länder i EU som bestämmer kvoterna, mer logiskt vore att delegera beslutsfattandet av kvotssystemen av de olika regionerna till de länderna som berörs, där till exempel Östersjöländerna enas för kvoterna i just Östersjön.

Att tydligt prioritera lokalt, småskaligt kustfisket i Östersjön framför det pelagiska fisket är också en viktig åtgärd eftersom kustfiskets redskap inte har nämnvärd potential att rubba den ekologiska balansen och eftersom fångsterna, till skillnad från det pelagiska fiskets fångster, i huvudsak går till humankonsumtion, ofta i förädlings- och konsumtionskedjor som skapar lokal tillväxt i skärgårds- och kustsamhällen.

Vi yrkar att Centerpartiet verkar för:

Att regeringen skyndsamt initierar bevarande åtgärder under Artikel 11 av den gemensamma fiskeripolitiken för att flytta ut trålgränsen från 4 till 12 sjömil och förbjud pelagiskt fiske helt i Bottenviken, Bottenhavet och Ålandshav för att skapa reservat för fiskebeståndens reproduktion i Östersjön och att det genomförs skyndsamt.

Att den ekosystembaserade fiskeriförvaltningen fullt ut implementeras och att man vid beräkning av fiskekvoter också beaktar lekbeståndens storlek, dess åldersstruktur samt storlekssammansättning.

Att Havs- och vattenmyndigheten får ett särskilt uppdrag att se över kvalitet på fiskebestånden

Att på EU-nivå tillåta mer omfattande skydds jakt på säl och skarv samt att försäljningsförbudet för sälprodukter hävs.

Att regionalisera beslutsfattandet av fiskekvoternas storlek till respektive havsbassäng, så att fisket i Östersjön beslutas av de medlemsländer som har kust vid Östersjön etc.

Att storleken på fiskekvoterna minskas radikalt, exempelvis till hälften eller mindre av MSY, samtidigt som det småskaliga och lokalt förankrade kustfiskets kvoter ökas.

Att kvoter som inte fiskas upp inom det egna landet inte ska tillfalla övriga länder utan kanselleras.

Att EU tydliggör att direktiven kring fiske underordnas EU:s miljölagstiftning.

Att Sverige och övriga östersjöländer går från försök till handling när det gäller storskaliga insatser för att syresätta botten, exempelvis i samband med vindkraftsetableringar.

Att Havs- och vattenmyndigheten har större lokal närvaro, exempelvis via Länsstyrelsen, för att på så sätt kunna korta väntetiderna för exempelvis kontroll när fångster landas

Att maskstorleken ändras från 12 till 24 millimeter för att låta fler halv vuxna sillar överleva.

Att kontrollen av fångster och bifångster i det pelagiska fisket radikalt förbättras.

Gustav Hemming, Lilla Essingen, regionråd Stockholm gustav.hemming@regionstockholm.se

Ingrid Hermansson, Karlskrona

Ewa-May Karlsson, Vindeln, gruppledare Region Västerbotten

Svante Linusson, Stockholm, ordförande i Centerpartiets miljonätverk

Jonny Lundin, Härnösand, regionråd

Leif Mohlin, Malmö

Magnus Svensson, Söderhamn, regionråd

Joakim Öhman, kretsordförande Oxelösund

SVAR:

Partistyrelsen delar den oro som uttrycks för Östersjöns tillstånd och det kommer att finnas goda förutsättningar att diskutera dessa frågor i samband med partistämman senare i höst eftersom det finns flera motioner som tar upp samma oro. Precis som framförs i medlemsinitiativet så är det flera faktorer som spelar in för att det ser ut som det gör. När det gäller fisket så är Centerpartiets ingång att ett kontrollerat fiske ska kunna bedrivas i Östersjön förutsatt att det sker på hållbara nivåer. Centerpartiet har på senare år gjort flera positionsflyttningar för att öka säkerhetsmarginalerna när det gäller fisket i Östersjön och vid den senaste partistämman beslutades bl.a. att partiet ska verka aktivt för att flytta ut det industriella fisket till 12-milsgränsen. I Riksdagen har partiet agerat för att Sverige ska verka för en mer restriktiv uppskattning av MSY inför EU:s beslut om fiskekvoter för Östersjön samt att jakten på skarv och säl ska öka. Centerpartiet har även medverkat till ett tillkännagivande till regeringen om att förbudet mot handel av sälprodukter ska upphävas. Därtill vill vi förbättra möjligheterna för yrkesfiskare att snabbare ställa om till mer skonsamma fiskeredskap och verka för att EU uppdaterar sin förordning om fiskeredskap. Framöver kommer det att behövas fler åtgärder som främjar ett hållbart fiske i Östersjön. Partistyrelsen ser goda skäl och förutsättningar för att Centerpartiet ska kunna vara pådrivande i det arbetet.